

СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ на 2026–2030 роки

1. Загальні положення

Стратегія інтернаціоналізації Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (далі – Академія) є невід’ємною складовою стратегічного розвитку Академії та визначає концептуальні засади, стратегічні цілі, пріоритетні напрями і механізми розвитку її міжнародної діяльності.

Інтернаціоналізація діяльності Академії розглядається як системний і довгостроковий процес інтеграції міжнародного, міжкультурного та глобального вимірів в освітню, наукову, професійну, культурну та управлінську діяльність. Вона передбачає розширення та поглиблення міжнародного партнерства, розвиток академічної мобільності, інтеграцію міжнародного досвіду та сучасних європейських практик, посилення міжнародної складової освітніх і наукових процесів, формування міжкультурної компетентності та створення умов для активної участі здобувачів освіти і працівників Академії у міжнародному академічному та професійному середовищі.

Стратегія інтернаціоналізації є наступним етапом реалізації міжнародної політики Академії, її положення сформовано з урахуванням сучасних тенденцій розвитку європейської та світової вищої освіти, процесів інтеграції України до Європейського освітнього і наукового простору, трансформації міжнародного академічного співробітництва, цифровізації освітніх процесів, розширення можливостей міжнародної академічної мобільності та проєктної діяльності, а також актуальних викликів і пріоритетів розвитку української системи вищої освіти.

2. Нормативно-правова та стратегічна база

Стратегія інтернаціоналізації Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії розроблена відповідно до чинного законодавства України, міжнародних та європейських нормативних і стратегічних документів у сфері вищої освіти, науки та міжнародного співробітництва, з урахуванням пріоритетних напрямів

розвитку системи вищої освіти України, принципів Європейського простору вищої освіти та стратегічного курсу України на європейську інтеграцію.

Нормативно-правову та стратегічну основу Стратегії становлять: Конституція України; Закон України «Про освіту»; Закон України «Про вищу освіту»; Закон України «Про фахову передвищу освіту»; Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Закон України «Про міжнародні договори України»; постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»; постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 року № 286-р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2025 року № 1383-р «Про затвердження операційного плану заходів з реалізації у 2025–2028 роках Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки»; Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG); основні положення та принципи Болонського процесу і Європейського простору вищої освіти; програмні документи Європейського Союзу у сфері вищої освіти, науки, академічної мобільності та міжнародного співробітництва, зокрема програми Erasmus+, Горизонт Європа, Fulbright, DAAD, Mitacs, eTwinning, Interreg Europe; Статут Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, а також інші локальні нормативні та стратегічні документи Академії.

Зазначена нормативно-правова та стратегічна база визначає інституційні засади міжнародного співробітництва Академії, розвитку академічної мобільності, участі у міжнародних освітніх, наукових і проєктних ініціативах, визнання результатів навчання, професійного розвитку учасників освітнього процесу та поглиблення інтеграції Академії до Європейського простору вищої освіти.

Відповідно до Закону України «Про освіту» заклади освіти мають право встановлювати прямі зв'язки із закладами освіти, науковими установами та організаціями іноземних держав і міжнародними організаціями, що створює

правові передумови для розвитку міжнародного партнерства та реалізації спільних освітніх і наукових ініціатив. Закон України «Про вищу освіту» визначає міжнародне співробітництво як один із важливих напрямів розвитку вищої освіти та передбачає, зокрема, участь закладів вищої освіти у міжнародних програмах і проєктах, академічних обмінах, спільній науково-дослідній діяльності, міжнародних конференціях, а також реалізацію спільних освітніх і наукових програм.

Зміст Стратегії узгоджується з сучасними підходами до інтернаціоналізації вищої освіти, відповідно до яких міжнародне співробітництво розглядається не лише як сукупність зовнішніх зв'язків Академії, а як системна складова її освітнього, наукового, професійного та інституційного розвитку.

3. Мета

Метою Стратегії інтернаціоналізації Академії є формування цілісної моделі інтернаціоналізації освітньої, наукової та професійної діяльності, інтеграція Академії до європейського та світового освітньо-наукового простору, розвиток сталого міжнародного партнерства та академічної мобільності, підвищення якості освітньої і наукової діяльності відповідно до сучасних європейських стандартів, а також створення сприятливих умов для професійного, академічного та особистісного розвитку здобувачів освіти і працівників Академії в умовах глобалізації та динамічних трансформацій у сфері вищої освіти.

4. Основні стратегічні цілі

Стратегічними цілями інтернаціоналізації Академії є інтеграція міжнародного виміру в основні сфери її діяльності, розбудова стійкої системи міжнародного партнерства, розширення участі здобувачів освіти та працівників у міжнародній академічній мобільності, розвиток міжнародної складової освітньої та науково-дослідницької діяльності, формування відкритого іншомовного та міжкультурного освітнього середовища, активізація участі Академії у міжнародних програмах і проєктах, а також посилення її міжнародного статусу та інтегрованості до європейського і світового освітньо-наукового простору.

5. Основні напрями інтернаціоналізації

Інтернаціоналізація Академії здійснюється як системний напрям її розвитку та передбачає інтеграцію міжнародного, міжкультурного та європейського вимірів в освітню, наукову, проєктну, професійну й культурну діяльність. Основними напрямками інтернаціоналізації є:

- розвиток міжнародного партнерства шляхом розширення та поглиблення співпраці із закордонними закладами вищої освіти, науковими установами, міжнародними організаціями та іншими інституціями, укладання і реалізація двосторонніх та багатосторонніх угод, розвиток довгострокових партнерських відносин;
- розвиток міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників Академії через участь у програмах навчання, викладання, стажування, практики, наукових та професійних обмінів, літніх і зимових школах та інших формах міжнародної взаємодії;
- інтернаціоналізація освітнього процесу шляхом інтеграції міжнародного досвіду, сучасних європейських освітніх практик, міжнародних освітніх ресурсів і підходів до змісту та організації освітнього процесу, розвитку спільних освітніх програм, навчальних курсів та інших форм міжнародної освітньої співпраці;
- розвиток міжнародної наукової та проєктної діяльності через участь у міжнародних дослідницьких і грантових програмах, підготовку та реалізацію міжнародних проєктів, проведення спільних досліджень, участь у міжнародних конференціях, професійних мережах та публікаційній діяльності;
- формування відкритого іншомовного та міжкультурного освітнього середовища через розвиток іншомовної компетентності здобувачів освіти і працівників Академії, залучення іноземних викладачів, науковців та експертів, проведення гостьових лекцій, семінарів, тренінгів, майстер-класів та інших міжнародних освітніх заходів;

- розвиток цифрових і гнучких форматів міжнародної співпраці, зокрема спільних онлайн-курсів, вебінарів, дистанційних занять, віртуальних академічних обмінів, короткострокових та змішаних програм, що розширюють доступ учасників освітнього процесу до міжнародних можливостей;
- розвиток міжкультурної компетентності та міжнародної комунікації здобувачів освіти і працівників Академії, формування готовності до професійної взаємодії в міжнародному середовищі, міжкультурного діалогу та конструктивної співпраці;
- забезпечення доступності та інклюзивності міжнародної діяльності шляхом створення рівних можливостей для участі різних категорій учасників освітнього процесу у міжнародних програмах, мобільності, проєктах та інших формах міжнародної взаємодії;
- популяризація українського освітнього, наукового, педагогічного та культурного досвіду через міжнародні освітні, наукові, професійні та культурні ініціативи, представлення здобутків Академії та розвиток її міжнародного партнерського середовища;
- зміцнення міжнародного авторитету та репутації Академії шляхом системного представлення її освітнього, наукового та професійного потенціалу, розширення міжнародної присутності та позиціонування Академії як відкритого, конкурентоспроможного й надійного партнера у європейському та міжнародному освітньо-науковому просторі.

6. Міжнародна академічна мобільність

Академія розглядає міжнародну академічну мобільність як важливий інструмент інтернаціоналізації освітнього процесу, професійного розвитку учасників освітнього процесу та інтеграції Академії до європейського і міжнародного академічного середовища. Пріоритетним завданням є створення умов для розширення участі здобувачів освіти, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників Академії у програмах міжнародної мобільності та академічного обміну.

Основними формами міжнародної академічної мобільності є навчання, викладання, наукова діяльність, стажування, професійна та педагогічна практика, участь у міжнародних школах, тренінгах, семінарах, конференціях, дослідницьких програмах та інших формах академічної і професійної взаємодії.

Розвиток міжнародної мобільності передбачає розширення географії партнерства, диверсифікацію можливостей участі, розвиток довгострокових і короткострокових форматів, а також використання змішаних та віртуальних форм академічної взаємодії. Особлива увага приділяється забезпеченню рівного доступу до міжнародних можливостей, прозорості процедур відбору, належному інформаційному, організаційному та консультативному супроводу учасників мобільності.

Академія забезпечує належне документальне оформлення та визнання результатів навчання, професійної діяльності й інших здобутків, отриманих у межах міжнародної академічної мобільності, відповідно до законодавства України, міжнародних домовленостей та внутрішніх нормативних документів Академії. Реалізація цього напрямку здійснюється з урахуванням чинного Порядку реалізації права на академічну мобільність та спрямована на забезпечення якості, прозорості й академічної доброчесності міжнародних освітніх обмінів.

7. Міжнародна наукова та проєктна діяльність

Міжнародна наукова та проєктна діяльність є важливою складовою інтернаціоналізації Академії та спрямована на розширення її участі у міжнародному академічному середовищі, розвиток дослідницької співпраці та залучення додаткових можливостей для реалізації освітніх і наукових ініціатив.

Пріоритетними напрямками є розвиток спільних досліджень із закордонними партнерами, участь у міжнародних наукових і грантових програмах, підготовка та реалізація спільних проєктів, проведення міжнародних наукових заходів, розвиток професійних і дослідницьких мереж, а також представлення результатів наукової діяльності у міжнародному академічному просторі.

Важливим завданням є формування та розвиток проєктної компетентності науково-педагогічних, педагогічних працівників і здобувачів освіти, зокрема щодо пошуку міжнародних партнерів, розроблення проєктних концепцій, підготовки грантових заявок, управління міжнародними проєктами та поширення їх результатів. Академія підтримує розвиток сталих міжнародних дослідницьких партнерств, спрямованих на створення нових освітніх і наукових продуктів, обмін експертним досвідом та підвищення якості наукової діяльності.

Особливе значення надається участі Академії у міжнародних програмах і проєктах, що відповідають її стратегічним пріоритетам, сприяють професійному розвитку учасників освітнього процесу, посилюють дослідницький потенціал та створюють умови для впровадження результатів міжнародної співпраці в освітню і наукову практику Академії.

8. Інтернаціоналізація освітнього процесу

Інтернаціоналізація освітнього процесу є системним компонентом розвитку якості освіти в Академії та передбачає інтеграцію міжнародного досвіду, сучасних європейських освітніх підходів, актуальних наукових здобутків і практик міжнародної академічної взаємодії у зміст, форми та технології навчання.

Важливими напрямками є оновлення змісту освітніх компонентів з урахуванням міжнародного досвіду, використання сучасних освітніх і цифрових технологій, міжнародних інформаційних та навчальних ресурсів, розвиток іншомовної підготовки, а також залучення іноземних викладачів, науковців, експертів і фахівців-практиків до освітньої діяльності Академії.

Інтернаціоналізація освітнього процесу передбачає розширення можливостей для безпосередньої та дистанційної взаємодії здобувачів освіти з представниками закордонних закладів освіти, наукових установ і професійних середовищ через спільні навчальні курси, гостьові лекції, семінари, тренінги, проєктну діяльність, міжнародні школи та інші форми академічної співпраці.

Реалізація цього напрямку спрямована на формування у здобувачів освіти професійних, іншомовних і міжкультурних компетентностей, здатності до ефективної комунікації та професійної діяльності в міжнародному середовищі, а

також готовності до безперервного професійного розвитку в умовах глобальних трансформацій вищої освіти.

9. Інтернаціоналізація в умовах воєнного та повоєнного відновлення

В умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України міжнародна діяльність Академії набуває особливого значення як інструмент забезпечення стійкості освітньої та наукової діяльності, збереження й розвитку академічного потенціалу, розширення міжнародної взаємодії та залучення ресурсів і експертної підтримки для реалізації освітніх, наукових і соціально значущих ініціатив.

Пріоритетним є розвиток міжнародного партнерства у напрямках підтримки безперервності освітнього процесу, професійного розвитку працівників і здобувачів освіти, психологічної та соціальної підтримки учасників освітнього процесу, обміну досвідом щодо функціонування закладів освіти в кризових умовах, а також упровадження сучасних підходів до забезпечення якості освіти та інституційної стійкості.

Академія розвиває міжнародну співпрацю з метою поширення українського досвіду функціонування системи освіти в умовах війни, зокрема щодо забезпечення безперервності навчання, використання дистанційних і змішаних форматів, цифровізації освітнього процесу, підтримки його учасників та адаптації освітніх практик до кризових умов. Водночас міжнародна взаємодія розглядається як чинник відновлення та подальшого розвитку освітнього, наукового й кадрового потенціалу Академії у повоєнний період.

10. Очікувані результати реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії має забезпечити системний розвиток міжнародного виміру діяльності Академії, розширення та поглиблення стратегічних партнерств із закордонними закладами вищої освіти, науковими установами та міжнародними організаціями, а також посилення участі Академії у міжнародних освітніх, наукових, молодіжних і культурних ініціативах.

Очікуваними результатами реалізації Стратегії є розширення можливостей міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти та працівників, зростання кількості та якості міжнародних освітніх і наукових проєктів, розвиток

спільних досліджень та інших форм академічної співпраці, інтеграція міжнародного досвіду у зміст і практику освітньої діяльності, а також формування сталого іншомовного та міжкультурного освітнього середовища.

Реалізація Стратегії має сприяти підвищенню якості освітньої та наукової діяльності Академії, розширенню можливостей професійного й академічного розвитку учасників освітнього процесу, зміцненню інституційного та дослідницького потенціалу, розвитку міжнародних партнерських мереж і посиленню міжнародного авторитету та статусу Академії у європейському та міжнародному освітньо-науковому просторі.

11. Організація та моніторинг реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії здійснюється на основі щорічного планування міжнародної діяльності Академії та передбачає узгоджену взаємодію керівництва Академії, структурного підрозділу, відповідального за міжнародне співробітництво, факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів. Відповідальність за реалізацію визначених стратегічних цілей і завдань розподіляється відповідно до повноважень та функціональних обов'язків учасників міжнародної діяльності.

Моніторинг реалізації Стратегії здійснюється на системній основі та передбачає оцінювання динаміки й результативності міжнародної діяльності Академії за кількісними та якісними показниками. До основних показників належать розвиток і сталість міжнародних партнерств, участь у міжнародних програмах і проектах, результати академічної мобільності, реалізація спільних освітніх та наукових ініціатив, залучення іноземних учасників до освітньої та наукової діяльності, кількість і результативність міжнародних заходів, а також інші показники, що характеризують рівень інтеграції Академії до міжнародного освітньо-наукового середовища.

Результати моніторингу використовуються для оцінювання ефективності реалізації Стратегії, визначення актуальних потреб і пріоритетів міжнародної діяльності та вдосконалення щорічних планів її реалізації. У разі необхідності до планів та окремих заходів можуть вноситися відповідні зміни з урахуванням динаміки розвитку міжнародного освітнього середовища, змін законодавства

України, нових можливостей міжнародного співробітництва та стратегічних пріоритетів Академії.

12. Прикінцеві положення

Стратегія інтернаціоналізації Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії визначає довгострокові орієнтири та є основою для формування і реалізації політики Академії у сфері міжнародного співробітництва. Її положення враховуються під час стратегічного та поточного планування освітньої, наукової, проєктної й іншої діяльності, що має міжнародний вимір.

Реалізація Стратегії спрямована на послідовне посилення міжнародного виміру діяльності Академії, розвиток сталих партнерських зв'язків, розширення участі у міжнародних освітніх і наукових ініціативах, підвищення якості освітньої та наукової діяльності, розвиток професійного потенціалу учасників освітнього процесу та зміцнення міжнародного авторитету Академії.

Стратегія ґрунтується на принципах відкритості та академічної свободи, партнерства і взаємної відповідальності, академічної доброчесності, рівності можливостей і недискримінації, міжкультурного діалогу, якості та сталості міжнародного співробітництва. Реалізація визначених стратегічних орієнтирів передбачає спрямованість міжнародної діяльності на досягнення конкретних освітніх, наукових, професійних та інституційних результатів і забезпечення її відповідності стратегічним пріоритетам розвитку Академії.